

Genel Muhasebe - II

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı

DİĞER ALACAKLAR

Bu hesap grubu; herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş ve en çok bir yıl içinde tahsil edilmesi düşünülen senetli ve senetsiz alacaklar ile bu gruba ait şüpheli alacak ve şüpheli alacak karşılığının izlenmesini sağlar.

- Ortaklardan Alacaklar
- İştiraklerden Alacaklar
- Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar
- Personelden Alacaklar
- Diğer Çeşitli Alacaklar
- Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)
- Şüpheli Diğer Alacaklar
- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)

DİĞER ALACAKLAR

Örnek: Muhasebe müdürü Bay C., işletmeden 36 000 TL. borç almıştır.

135-PERSONELDEN ALACAKLAR 100-KASA	36 000	36 000
100-KASA 135-PERSONELDEN ALACAKLAR	36 000	36 000

ALACAK SENETLERİ REESKONTU

Alacak senetlerine ilişkin reeskont uygulaması hem ticari nitelikli alacak senetleri hem de ticari olmayan alacak senetleri için uygulanır.

122-ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)

137-DİĞER ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)

Bu uygulama, alacak senetlerinin ve sonuç olarak tüm alacakların net değerleri ile bilançoda gösterilmelerine olanak sağlar.

ALACAK SENETLERİ REESKONTU

Reeskont Tutarının (RT) Hesaplanması

Dış İskonto Yöntemi:

$$RT = (\text{Senet Tutarı} \times \text{Vade} \times \text{Faiz}) / (365 \times 100)$$

İç İskonto Yöntemi:

$$RT = (\text{Senet Tutarı} \times \text{Vade} \times \text{Faiz}) / [(365 \times 100) + (\text{Vade} \times \text{Faiz})]$$

ALACAK SENETLERİ REESKONTU

Reeskont Tutarının (RT) Hesaplanması

Örnek: Dönem sonu itibariyle işletmenin elinde 60 gün vadeli 10 000 TL. değerinde bir alacak senedi bulunmaktadır.

Reeskont işlemine esas alınan faiz oranı %30'dur.

Dış İskonto Yöntemi:

$$RT = (10\ 000 \times 60 \times 30) / (365 \times 100) = 493$$

İç İskonto Yöntemi:

$$RT = (10\ 000 \times 60 \times 30) / [(365 \times 100) + (60 \times 30)] = 470$$

ALACAK SENETLERİ REESKONTU

Reeskont Tutarının Muhasebeleştirilmesi

Örnek: İşletme, envanter işlemlerinde ticari alacak senetlerine ilişkin reeskont tutarının 13 700 TL. ve diğer alacak senetlerine ilişkin reeskont tutarının 7 700 TL. olduğunu saptamıştır.

657-REESKONT FAİZ GİDERLERİ	21 400	
122-ALACAK SENETLERİ		13 700
REESKONTU		7 700
137-DİĞER ALACAK SENETLERİ		
REESKONTU		

ALACAK SENETLERİ REESKONTU

Reeskont Hesaplarının İzleyen Dönemin İlk Gününde Kapatılması

122-ALACAK SENETLERİ REESKONTU	13 700 7	
137-DİĞER ALACAK SENETLERİ REESKONTU	700	
647-REESKONT FAİZ GELİRLERİ		21 400

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

Tekdüzen Muhasebe Sistemi:

“Şüpheli Alacaklar; ödeme süresi geçmiş, bu nedenle vadesi birkaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacakları kapsar.”

Belirtilen niteliklere sahip olan kısa vadeli alacaklar ilgili alacak hesaplarından şüpheli alacak hesaplarına devredilirler. Şüpheli alacaklar tanımlandıktan sonra gerekli, koşulların sağlanması durumunda ihtiyatlılık ilkesi gereğince karşılık ayrılması gerekir.

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

Şüpheli Alacakların Kaydı

Örnek: İşletme, 56 000 TL.'lik kısa vadeli ticari alacak senedinin şüpheli alacak niteliği kazandığını saptamıştır.

128-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR 121-ALACAK SENETLERİ	56 000	56 000
--	--------	--------

ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI

Şüpheli Alacaklar İçin Karşılık Ayrılması

Örnek: İşletme, 56 000 TL.'lik şüpheli ticari alacağı için 16 000 TL.'lik karşılık ayırmaya karar vermiştir.

654-KARŞILIK GİDERLERİ	16 000	
129-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI		16 000

ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI

Karşılık Ayrılmış Alacakların Tahsilinde; Tahsil Edilemeyen Alacak Tutarının, Ayrılan Karşılık Tutarında Gerçekleşmesi

Örnek: İşletme, 56 000 TL.'lik şüpheli alacağını izleyen dönemde 40 000 TL. olarak tahsil etmiştir.

100-KASA	40 000	
129-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI	16 000	
128-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR		56 000

ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI

Karşılık Ayrılmış Alacakların Tahsilinde; Tahsil Edilemeyen Alacak Tutarının, Ayrılan Karşılıktan Daha Küçük Tutarda Gerçekleşmesi

Örnek: İşletme, 56 000 TL.'lik şüpheli ticari alacağını izleyen dönemde 45 000 TL. olarak tahsil etmiştir.

100-KASA	45 000	
129-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI	16 000	56 000
128-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR		5 000
671-ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KARLARI		

ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI

Karşılık Ayrılmış Alacakların Tahsilinde; Tahsil Edilemeyen Alacak Tutarının, Ayrılan Karşılıktan Daha Büyük Tutarda Gerçekleşmesi

Örnek: İşletme, 56 000 TL.'lik şüpheli alacağını izleyen dönemde 32 000 TL. olarak tahsil etmiştir.

100-KASA	32 000	
129-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	16 000	
KARŞILIĞI	8 000	
681-ÖNCEKİ DÖNEM GİDERER VE ZARARLARI		56 000
128-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR		

TİCARİ ALACAKLAR

Karşılık Ayrılmış Olan Alacağın Tahsil Edilememesi

Örnek: İşletme, alıcılardan olan 35 000 TL. tutarındaki alacağını tahsil edemeyeceğini anladığından kayıtlardan silmiştir. Bu alacak için aynı tutarda karşılık ayrılmış durumdadır.

129-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI 120-ALICILAR	35 000	35 000
---	--------	--------

TİCARİ ALACAKLAR

Daha Önceki Yıllarda, Tahsili Olanaksız Görülerek Kayıtlardan Silinen Bir Alacağın Cari Dönemde Tahsil Edilmesi

Örnek: İşletme, önceki dönemde kaydını sildiği 35 000 TL. tutarındaki alacağını, dönem içinde tahsil etmiştir.

100-KASA	35 000	
671-ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KARLARI		35 000

VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI

Avansın Verilmesi

Örnek: İşletme, A. İşletmesi'ne 48 000 TL.'lik mal siparişinde bulunmuş, mal bedelinin 10 000 TL.'lik kısmını avans olarak nakden ödemiştir.

159-VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI 100-KASA	10 000	10 000
---	--------	--------

VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI

Siparişin Teslim Alınması

Örnek: İşletme, sipariş ettiği 48 000 TL.'lik malı teslim almıştır. Mal bedelinden sipariş avansını mahsup ettikten sonra, geriye kalan tutarın 12 000 TL.'sini çekle ödemiş ve geriye kalan mal tutarı ile KDV için de borçlanmıştır.

153-TİCARİ MALLAR	48 000	
191-İNDİRİLECEK KDV	4 800	
103-VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ		12 000
159-VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI		10 000
320-SATICILAR		30 800